

2011-06-01

1 (1)

Dnr 43-2011:377

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Jukkasjärvi och Tuolluvaara
skolor i Kiruna kommun

2011-06-01

1 (5)

Dnr 43-2011:377

Kiruna kommun

981 85 Kiruna

kommun@kommun.kiruna.se

Rektorn vid Jukkasjärvi och Tuolluvaara skolor

Soili.hanninen@skola.kiruna.se

Tillsyn i Jukkasjärvi och Tuolluvaara skolor

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Jukkasjärvi skola, Tuolluvaara skola och Kiruna kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionen har vid tillsynen funnit flera områden som måste förbättras vid Jukkasjärvi och Tuolluvaara skolor. Kunskapsresultaten är låga och mer än hälften av eleverna når inte målen i alla ämnen i årskurs 5. Den låga andelen elever som når målen är en indikation på att skolorna behöver vidta kraftfulla åtgärder för ökad måluppfyllelse. Tillsynen visar exempelvis att alla elever inte får det stöd de har rätt till.

I sitt systematiska kvalitetsarbete måste skolorna följa upp och analysera måluppfyllelsen i alla ämnen. Det är Skolinspektionens bedömning att rektorn mer systematiskt behöver följa upp och utvärdera skolornas resultat så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs. Rektors roll är att leda detta kvalitetsarbete och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för

2011-06-01

2 (5)

Dnr 43-2011:377

måluppfyllelsen. Som ett led i detta arbete behöver rektor inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning. Det är därför angeläget att även lärarna i större utsträckning dokumenterar den uppföljning och utvärdering de gör av elevernas kunskapsutveckling och att detta görs i samtliga ämnen och utifrån kursplanernas och läroplanens krav. Även arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram samt resultat av vidtagna stödinsatser behöver utvärderas för att välgrundade åtgärder ska kunna vidtas i verksamheterna.

Både Jukkasjärvi och Tuolluvaara skolor arbetar dagligen med värdegrundsfrågor. Trots det förekommer vid Jukkasjärvi skola incidenter där elever kränker andra elever. Det är Skolinspektionens bedömning att skolan måste vidta kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med detta. För att ytterligare stärka det målinriktade arbetet med att förebygga kränkningar behöver båda skolorna utarbeta planer mot kränkande behandling som utgår från en aktuell kartläggning av verksamheternas specifika behov.

Alla elever har rätt till utbildning i en trygg miljö där alla når minst godkänt i alla ämnen. För att utveckla verksamheterna och leda dessa i riktning mot de nationella målen måste rektorn ta ett större ansvar som pedagogisk ledare. Skolinspektionen bedömer det ytterst angeläget att rektorn inte bara följer upp, analyserar och dokumenterar elevernas kunskapsresultat, utan också elevernas trygghet och studiero samt det värdegrundsarbete som skolorna bedriver.

Skolinspektionen har i tillsynen av Jukkasjärvi skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan har inte vidtagit tillräckliga åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för betyget Godkänt i alla ämnen (Lpo 94, avsnitt 2.2 Kunskaper, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen och kursplanerna).
- Rektorn säkerställer inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen. (Lpo 94, avsnitt 1 Skolans uppdrag, avsnitt 2 Mål och riktlinjer, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav (Lpo 94, avsnitt 2.7 Bedömning och betyg).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen motsvarar inte förordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn har på skolnivå inte säkerställt att elevernas kunskapsresultat regelbundet följs upp, utvärderas och analyseras (2 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, den enskilda skolans utveckling samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).

2011-06-01

3 (5)

Dnr 43-2011:377

- Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet på skolnivå de särskilda stödinsatser som ges (5 kap. grundskoleförordningen och Lpo 94, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna vid skolan samverkar inte i tillräcklig omfattning så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang (Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolan arbetar inte i tillräcklig omfattning med att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas inflytande och ansvar samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräckligt omfattning ansvar för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling (14 a kap. 10 § skollagen).
- Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen (14 a kap. 8 § skollagen).
- Alla elever erbjuds inte det garanterade antalet timmar i alla ämnen (4 kap. 3 a skollagen).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i arbetet (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- De åtgärdsprogram som skolan upprättar uppfyller inte alltid förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Tuolluvaara skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan har inte vidtagit tillräckliga åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för betyget Godkänt i alla ämnen (Lpo 94, avsnitt 2.2 Kunskaper, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen och kursplanerna).
- Rektorn säkerställer inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen. (Lpo 94, avsnitt 1 Skolans uppdrag, avsnitt 2 Mål och riktlinjer, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas mål (Lpo 94, avsnitt 2,7 Bedömning och betyg).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen motsvarar inte förordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektor tar inte ansvar för att elevernas kunskapsresultat regelbundet följs upp och utvärderas på skolnivå i samtliga ämnen. (2 kap.2 § skollagen och Lpo 94,

2011-06-01

4 (5)

Dnr 43-2011:377

avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, den enskilda skolans utveckling samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).

- Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet på skolnivå de särskilda stödinsatser som ges (5 kap. grundskoleförordningen och Lpo 94, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Rektor och lärare klargör inte mål och krav för elever och föräldrar i tillräcklig omfattning (Lpo 94 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Skolan arbetar inte i tillräcklig omfattning med att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas inflytande och ansvar samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen (14 a kap. 8 § skollagen).
- Alla elever erbjuds inte det garanterade antalet timmar i alla ämnen (4 kap. 3 a § skollagen).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i arbetet (5 kap. grundskoleförordningen).
- De åtgärdsprogram som skolan upprättar uppfyller inte alltid förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2–3

Rektor och Kiruna kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 1 oktober 2011. I samband med redovisningen vill Skolinspektionen att kommunen lämnar in en sammanställning av kunskapsresultaten i årskurserna 3 och 5 för att kunna bedöma skolans måluppfyllelse. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Kiruna kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats

2011-06-01

5 (5)

Dnr 43-2011:377

I ärendets slutliga handläggning har jurist Anders Granberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

AnnaCarin Nilsson
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Jukkasjärvi skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Tuolluvaara skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kiruna kommun under våren och hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Jukkasjärvi skola den 17 maj 2011 och Tuolluvaara skola den 18 maj 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I Jukkasjärvi och Tuolluvaara skolor intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Jukkasjärvi skola

Jukkasjärvi skola	Antal elever
Förskoleklass	11
Grundskola	62

Källa: Kiruna kommun maj 2011.

Jukkasjärvi skola ligger i byn Jukkasjärvi ca 2 mil från Kiruna centrum. Verksamheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. I anslutning till skolan finns en förskola samt ett fritidshem.

Eleverna är organiserade i såväl åldersblandade som åldershomogena grupper. Den pedagogiska personalen är organiserad i två arbetslag. Jukkasjärvi skola har en högre andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning än riket (11,1 lärare/100 elever jämfört med rikets genomsnitt 7,3).

Skolans rektor ansvarar även för Tuolluvaara skola, två fritidshem samt för förskoleverksamhet med två förskolor och dagbarnvårdare.

Tabell 2: Antal elever på Tuolluvaara skola

Tuolluvaara skola	Antal elever
Förskoleklass	21
Grundskola	117

Källa: Kiruna kommun maj 2011.

Tuolluvaara skola ingår i Tuolluvaara/Jukkasjärvi rektorsområde tillsammans med Jukkasjärvi skola, Fjällrävens förskola, Jukkasjärvi förskola och två dagbarnvårdare i Tuolluvaara.

Skolan är belägen i Tuolluvaara cirka en mil utanför Kiruna. Majoriteten av eleverna bor i Tuolluvaara men det finns också elever som kommer från kringliggande byar och Kiruna som dagligen åker buss till skolan. På skolan finns ca 140 elever från förskoleklass till år 6

Tuolluvaaraskolans personal är indelad i två arbetslag F-3 och 4–6. Skolan har ett miniteam som består av rektor, skolsköterska och specialpedagog.

Bedömningen av förskolornas och skolbarnsomsorgens verksamheter redovisas i ett kommunövergripande beslut.

Tillsynsprotokoll för Jukkasjärvi skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan har inte vidtagit tillräckliga åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst mål att uppnå i alla ämnen

Författningsstöd:

Lpo 94, avsnitt 2.2 Kunskaper
2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering:

Jukkasjärvi skola genomför nationella ämnesprov i årskurs 3 och 5. Enligt skolans kvalitetsredovisning visar resultaten för år 2010 att 90 procent av eleverna i årskurs 3 uppnår kravnivåerna för godkänt på de nationella proven i svenska. I matematik har 70 procent av eleverna klarat kravnivåerna för godkänt.

I årskurs 5 har 55 procent av eleverna klarat nivån för godkänt i svenska år 2010. I engelska är motsvarande siffra 73 procent och för matematik 63 procent. I jämförelse med år 2009 har resultaten i svensk försämrats medan resultaten förbättrats i engelska.

Av dokumentationen framgår vidare att 70 procent av eleverna i årskurs 3 når målen i samtliga ämnen. I årskurs 5 är det endast 46 procent av eleverna som når målen i alla ämnen. Kunskapsresultaten har inte kunnat bedömas i sin helhet på grund av att skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik och i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Mot bakgrund av att skolan inte kontinuerligt följer upp och utvärderar kunskapsresultaten och arbetet med särskilt stöd på skolnivå, samt att alla elever inte nått målen i alla ämnen måste skolan vidta åtgärder. Skolan måste säkerställa att alla elever ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen. Se vidare nedan under bedömningsområdena *Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans uppdrag, avsnitt 2 Mål och riktlinjer, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer att rektorn inte fullt ut kunnat fullgöra sitt uppdrag som pedagogisk ledare. Anledningen sägs vara en alltför hög arbetsbelastning. Rektorn har även ledningsansvar för ytterligare en grundskola, förskoleverksamhet med två förskolor och pedagogisk omsorg samt två fritidshem. Även de administrativa uppgifterna har blivit flera. Detta bidrar, enligt rektorn, till begränsningar i det pedagogiska ledarskapet och utvecklingen av verksamheten. Rektorn finns på Jukkasjärvi skola två dagar per vecka. Den höga arbetsbelastningen begränsar dock möjligheter till besök i verksamheten i tillräcklig omfattning. Därmed begränsas också ansvaret för att verksamheten i skolan är fokuserad mot de nationella målen. Rektorn menar att hon måste lita på att personalen utför sitt uppdrag. Enligt Skolinspektionen är det viktigt att rektorn följer upp och säkerställer att all pedagogisk personal arbetar utifrån de nationella målen i alla ämnen.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Lärarna utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav.

De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som skolan upprättar uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Lpo 94, avsnitt 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Det varierar hur lärare följer upp elevernas kunskapsutveckling. Anledningen är enligt rektor att lärare inte hunnit se var eleverna befinner sig i sitt lärande på grund av att det i vissa klasser varit många lärarbyten. Lärare påtalar att det är den höga arbetsbelastningen som medfört att det är svårt att hinna med att följa upp varje enskild elevs kunskapsutveckling i varje ämne. En försvårande omständighet i detta arbete är bristen på vikarier som medfört att lärarnas tid för planering och utvärdering de senaste terminerna varit begränsad.

Individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen

Jukkasjärvi skola upprättar individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i anslutning till utvecklingssamtalen. De planer som Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet.

Beskrivningarna under de olika rubrikerna varierar till sin karaktär. Skolans insatser för att eleven ska nå målen är inte alltid tydligt framskrivna. En individuell utvecklingsplan ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt. Skolans ansvar för undervisningen och dess insatser är således centrala att redogöra för.

Skriftliga omdömen ges i form av kryssmarkeringar, om eleven arbetar för att nå uppsatta mål, har uppnått uppsatta mål eller har uppnått uppsatta mål med marginal. Det framgår dock inte alltid vilka mål som bedömningen relaterar till, var eleven befinner sig i sitt lärande eller vad eleven behöver arbeta vidare med.

Skolinspektionen kan även konstatera att eleverna inte ges skriftliga omdömen relaterade till målen i enskilda ämnen inom de naturorienterande- och samhällsorienterande ämnesblocken samt i ämnet teknik och musik. Skolinspektionen vill klargöra att, även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i dessa ämnen ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje ämne som eleven får undervisning i. Detta är ett krav från och med årskurs 5 då kursplanerna har mål att uppnå i alla ämnen.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektor tar inte ansvar för att elevernas kunskapsresultat regelbundet följs upp och utvärderas på skolnivå i samtliga ämnen.

Rektor utvärderar och omprövar inte regelbundet på skolnivå de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

5 kap. grundskoleförordningen

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:*Utvärdering av kunskapsresultat*

Av dokumentstudier och intervju med rektor framkommer att de kunskapsresultat som främst följs upp och som redovisas i skolans kvalitetsredovisning är resultaten på de

nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5. Som tidigare nämnts redovisas också sammantaget hur många elever som når målen i årskurs 3 och 5. Rektor diskuterar muntligt med lärare vid klasskonferenser och vid medarbetarsamtal hur eleverna klarar sig i skolarbetet. Någon dokumenterad sammanställning av kunskapsresultaten för de olika ämnena i årskurs 5 redovisas dock inte. Det saknas också en dokumenterad analys om varför resultaten ser ut som de gör. Skolan saknar därmed viktiga underlag för att kunna vidta relevanta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Det är Skolinspektionens bedömning att rektor mer systematiskt behöver följa upp och utvärdera skolans resultat så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs. Rektors roll är att leda detta kvalitetsarbete och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Som ett led i detta arbete behöver rektor inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Utvärdering av stödinsatser

Rektorn uppger att de stödinsatser som skolan ger till enskilda elever i behov av särskilt stöd följs upp genom samtal med lärare och specialpedagog. På skolnivå har rektorn däremot inte genomfört någon samlad uppföljning och utvärdering över hur stödinsatser används och vilka effekter de får.

Mot bakgrund av skolans låga kunskapsresultat och den oro för bristande stödinsatser som lärare påtalar, är det angeläget att rektorn omprövar och utvärderar skolans arbete med särskilt stöd på skolnivå. Det innebär att exempelvis pröva om generella strategier och organisation kring särskilt stöd är ändamålsenliga. Uppföljning och utvärdering av skolans stödinsatser ska utgöra en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Lärarna samverkar inte i tillräcklig grad så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Skolan arbetar inte i tillräcklig omfattning med att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas inflytande och ansvar samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:*Samverkan*

Intervjuer med personal ger en samstämmig bild av att samverkan inom skolan är begränsad. Det framgår att lärarna främst samarbetar kring löpande praktiska frågor som exempelvis vikariefrågan. Det saknas organiserade forum för kontinuerliga pedagogiska diskussioner kring områden som kunskapssyn, mål och bedömning, elevernas kunskapsresultat, arbetet med särskilt stöd samt arbetssätt och innehåll.

Skolinspektionen konstaterar att skolan behöver skapa en struktur för samverkan i syfte att stödja elevernas allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. I det arbetet behövs mer av övergripande diskussioner om hur lärare ska kunna stimulera och utmana elevernas i deras lärande. Brist på samverkan försvårar elevernas möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Elevinflytande

Eleverna uppger att de har begränsade möjligheter till inflytande över undervisningens utformning och innehåll. Det är läraren som planerar och bestämmer aktuella arbetsområden och arbetsmetoder. Skolinspektionens enkät till eleverna pekar också på låg känsla av delaktighet och inflytande i undervisningen.

Av intervjuer framgår också en otydlighet i vad mån eleverna ges möjlighet att arbeta med de mål som upprättas i deras IUP. Den individuella utvecklingsplanen används inte som ett levande dokument i undervisningen utan utvärderas först vid nästa utvecklingssamtal.

Vidare framkommer att inom området elevinflytande saknar skolan "en röd tråd". Någon tydlig strategi för att med stigande ålder öka elevernas förmåga till ansvar och inflytande framgår inte heller. Skolinspektionen vill poängtera att det är skolans ansvar att se till att eleverna stimuleras att engagera sig i sin egen utbildning.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Rektorn ansvarar inte i tillräcklig omfattning för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling.

Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen

Författningsstöd:

Kap.14 a skollagen

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer att det vid skolan förekommer incidenter där elever kränker andra elever. Det finns ett elevärende som varit aktuellt under lång tid. Rektorn uppger att skolan vidtagit ett antal åtgärder men att åtgärderna inte fått avsedd effekt. Lärarna vittnar om att situationen på skolan inte är tillfredställande och att det trots ett aktivt värdegrundsarbete fortfarande förekommer kränkningar av elever. Varje incident dokumenteras av lärarna och lämnas till rektorn. Dessa signaler leder dock inte alltid till konkreta åtgärder.

Vid intervju med kommunens centrala elevhälsoteam framkommer att de har vetskap om situationen vid Jukkasjärvi skola. Teamet har gett visst stöd till personalen. Däremot har teamet inte haft någon kontinuerlig handledning i arbetslagen i det aktuella ärendet.

Ärendet utreds för närvarande hos Barn och elevombudet.

Jukkasjärvi skola har en handlingsplan mot kränkande behandling för läsåret 2010/11 som är gemensam med Tuolluvaara skola. Planen innehåller bland annat exempel på förebyggande åtgärder som generellt genomförs på skolan. Av planen framgår dock inte att de insatser som beskrivs utgår från en aktuell kartläggning av de behov som identifierats vid Jukkasjärvi skola. Planen saknar vidare en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av handlingsplanen framgår att den reviderats i februari 2011. Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara följa upp och se över den gamla planen.

För stöd i arbetet med planen mot kränkande behandling se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling. Se även Diskrimineringsombudsmannens, Barn- och elevombudsmannens och Skolinspektionens handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (2009).

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Alla elever erbjuds inte det garanterade antalet timmar i alla ämnen.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a skollagen

Motivering:

Vid intervjuer med rektor framkommer att alla elever i årskurs 5 inte erbjuds hem- och konsumentkunskap i den omfattning som gällande timplan föreskriver. Anledning är enligt rektor vikariebrist. Det finns heller ingen plan för hur eleverna ska kompenseras för detta. Enligt uppgift från rektorn finns det även en elev som sedan en tid tillbaka inte deltar i musikundervisningen. Rektorn kan vid tidpunkten för tillsynen inte presentera någon lösning för den aktuella eleven.

Vikariebristen i kommunen medför att lärare på skolan måste gå in och vikariera för varandra. Den undervisning som eleverna då får följer inte alltid klassens schema. Detta på grund av att lärarna saknar kompetens i ämnet eller inte har kunskap om ordinarie lärares planering. Enligt intervjuer kan skolan därför inte säkerställa att eleverna får den undervisningstid i all ämnen som de har rätt till. Därmed ges inte alla elever förutsättningar att nå målen i kursplanerna alla ämnen för årskurs 5.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet.

De åtgärdsprogram som skolan upprättar uppfyller inte alltid förordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I intervjuer påtalar lärare att det finns ett stort behov av att utveckla arbetet med särskilt stöd, vilket också avspeglas i Skolinspektionens enkät till lärare. Alla elever får inte det stöd de behöver för att klara målen för utbildningen. Det framkommer även att alla elever som har svårigheter i skolarbetet inte utreds och att det inte alltid upprättas åtgärdsprogram.

Skolan har vid tillsynsbesöket ingen specialpedagog. Det särskilda stöd som erbjuds till eleverna är i huvudsak i form av små grupper samt att lärare för att fylla upp sina tjänster går in i varandras klasser som resurser. Till följd av bristen på vikarier försvinner dock i praktiken många av dessa resurstimmar då lärarna måste vikariera för varandra. Sammantaget uttrycker lärare att det saknas både tid och kunskap för att bemöta elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats vid Jukkasjärvi skola. Dessa uppfyller dock inte fullt ut de krav som kan ställas på ett sådant då det inte på ett tydligt sätt framgår vilka behov eleven har och hur stödåtgärderna utformats utifrån dessa behov. Det framgår heller inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I de åtgärdsprogram som skolan redovisat anges endast ett datum för när utvärdering ska ske. Skolinspektionen vill i sammanhanget betona rektors ansvar i

såväl upprättande av åtgärdsprogram som uppföljning och utvärdering av de stödinsatser som ges.

För stöd i utarbetandet av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

Tillsynsprotokoll för Tuolluvaara skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Bedömning

Skolan har inte vidtagit tillräckliga åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst mål att uppnå i alla ämnen.

Författningsstöd

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) avsnitt 2.2 Kunskaper
2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering

Kunskapsresultaten har inte kunnat bedömas i sin helhet på grund av att skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik och i årskurs 5 i samtliga ämnen. Se vidare bedömningsområde Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering.

Skolan har i sin kvalitetsredovisning tagit med uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått målen i samtliga ämnen. För årskurs 3 finns en redovisning av andel elever som visat tillfredställande resultat i samtliga ämnen. I årskurs 5 nådde 2010, 50 procent av eleverna målen i samtliga ämnen. I årskurs 3 var andelen elever som nådde tillfredställande resultat 2010 i alla ämnen 48 procent.

Mot bakgrund av att en så låg andel av eleverna nått målen i samtliga ämnen och att skolan inte kontinuerligt följer upp och utvärderar kunskapsresultaten samt arbetet med särskilt stöd på skolnivå måste skolan vidta åtgärder. Skolan måste säkerställa att alla elever ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen. Se vidare nedan under bedömningsområdena *Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning

Rektorn säkerställer inte att personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans uppdrag, avsnitt 2 Mål och riktlinjer, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering

Vid intervjuer med såväl rektorn som lärare har framkommit att rektorn inte tar sitt ansvar att fullt ut fungera som pedagogisk ledare, driva pedagogiska utvecklingsfrågor och hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet. Rektor uppger att hon försöker att göra besök i verksamheten men har till följd av hög arbetsbelastning inte möjlighet till detta i den omfattning som enligt personal och rektor vore önskvärt.

Skolan har i arbetat fram en lokal arbetsplan utifrån de nationella målen i svenska, engelska och matematik. Enligt personal utgör den lokala arbetsplanen ett stöd i undervisningen men rektorn följer inte upp och utvärderar hur personalen arbetar med den. Skolinspektionen vill betona rektors ansvar att genomföra kontinuerliga uppföljningar av läroplanens mål. Det är en viktig förutsättning för att rektor ska kunna säkerställa att personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Lärarna utvärderar inte regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas mål.

De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som skolan upprättar uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Lpo 94, avsnitt 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Vid intervju med rektor och lärare vid Tuolluvaara skola framkommer att det varierar hur lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling. Enligt rektorn brister uppföljning av eleverna i vissa fall på grund av många lärarbyten. Enligt lärarna är det till följd av den höga arbetsbelastningen svårt att hinna med att följa upp varje enskilds elevs kunskapsutveckling i varje ämne. En försvårande omständighet i detta arbete är bristen på vikarier som medfört att lärarnas tid för planering och utvärdering de senaste terminerna varit mycket begränsad.

Skriftliga omdömen

Skriftliga omdömen ska ges om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.

På Tuolluvaara skola ges skriftliga omdömen i form av kryssmarkeringar, om eleven arbetar för att nå uppsatta mål, har uppnått uppsatta mål eller har uppnått uppsatta mål med marginal. Det framgår dock inte vilka mål som bedömningen relaterar till då lärarna inte alltid lämnar kommentarer till markeringen. De kommentarer som Skolinspektionen tagit del av ger inte heller alltid en bild av var eleven befinner sig i sitt lä-

rande, exempelvis vilka färdigheter och förmågor som eleven visar eller vad eleven behöver arbeta vidare med.

Vidare konstaterar Skolinspektionen att eleverna på Tuolluvaara skola ges omdömen i ämnesblocken samhällsorienterande och naturorienterande ämnen. Skolinspektionen vill klargöra att, även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i dessa ämnen ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje ämne som eleven får undervisning i. Detta är ett krav från och med årskurs 5 då kursplanerna har mål att uppnå i alla ämnen.

För stöd i arbete se Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektor tar inte ansvar för att elevernas kunskapsresultat regelbundet följs upp och utvärderas på skolnivå i samtliga ämnen.

Rektor utvärderar och omprövar inte regelbundet på skolnivå de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

5 kap. grundskoleförordningen

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Av dokumentstudier och intervju med rektor framkommer att de kunskapsresultat som främst följs upp och som redovisas i skolans kvalitetsredovisning är resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5. I kvalitetsredovisningen finns även uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 3 och årskurs 5 som nått målen i samtliga ämnen. Någon dokumenterad sammanställning av resultaten i vart och ett av ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 och i samtliga ämnen i årskurs 5 avseende måluppfyllelsen har skolan dock inte gjort. Det saknas också en analys om varför resultaten ser ut som de gör. Skolan saknar därmed viktiga underlag för att kunna vidta relevanta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Utvärdering av särskilda stödinsatser på skolnivå

Såväl lärare som rektor uppger i intervjuer en oro för att de stödinsatser som genomförs inte är tillräckliga. Vidare uppger rektor och lärare att avsaknad av en specialpedagog medför att alla elever i behov av särskilt stöd inte alltid kan ges det stöd de har behov av. Trots detta finns inte någon samlad dokumentation på skolnivå över hur stödinsatser används och vilka effekter de får. De stödinsatser som skolan genomför, följs inte systematiskt upp och utvärderas. För att säkerställa att elever i behov av sär-

skilt stöd får rätt stöd behöver rektorn på skolnivå, som en del i kvalitetsarbetet, regelbundet följa upp, utvärdera och analysera alla stödformer som ges.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde:** Fokus på lärande**Bedömning:**

Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för eleverna i tillräcklig omfattning.

Skolan arbetar inte i tillräcklig omfattning med att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter
4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid intervjuer med eleverna uppger de att målen för utbildningen diskuteras i mycket ringa omfattning. Eleverna anser inte att lärarna klargör målen för utbildningen. Såväl lärare som elever uppger att målen diskuteras i samband med utvecklingssamtalen en gång per termin och då framför allt vid upprättande av den individuella studieplanen. Den individuella studieplanen är dock inte ett dokument som används som ett levande dokument i undervisningen utan utvärderas först vid nästa utvecklingssamtal.

Elevernas möjligheter till inflytande och ansvar

Vid Tuolluvaara skola saknas en tydlig progression i elevernas möjlighet till inflytande och det saknas en tydlig strategi för att med stigande ålder öka elevernas förmåga till ansvar och inflytande. Elever ges möjlighet att arbeta i demokratiska former, exempelvis genom klassråd och elevråd. Vid intervjuer framkommer dock att såväl elevråd som klassråd inte hålls i den omfattning som vore önskvärt. Eleverna upplever att det som beslutas på elevrådet inte alltid genomförs. Såväl elever som lärare uppger vidare att det varierar i vilken omfattning eleverna ges möjlighet att påverka undervisningen. Enligt lärarna är det svårt att hitta tid till detta och att framför allt de äldre eleverna skulle kunna ges större möjlighet till inflytande avseende undervisningen.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Tuolluvaara skola har en handlingsplan mot kränkande behandling för läsåret 2010/11. Planen innehåller bland annat exempel på förebyggande åtgärder som generellt genomförs på skolan. Av planen framgår dock inte att de insatser som beskrivs utgår från en aktuell kartläggning av de behov som identifierats vid Tuolluvaara skola. Planen saknar vidare en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av handlingsplanen framgår att den reviderats i februari 2011. Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara följa upp och se över den gamla planen.

För stöd i arbetet med planen mot kränkande behandling se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling. Se även Diskrimineringsombudsmannens, Barn- och elevombudsmannens och Skolinspektionens handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (2009).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde:** Undervisningstid och val**Bedömning:**

Alla elever erbjuds inte det garanterade antalet timmar i alla ämnen.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a skollagen

Motivering:

Enligt rektor får inte eleverna i årskurs 5 vid skolan undervisning i hem- och konsumentkunskap i den omfattning som gällande timplan föreskriver. Rektor kan inte heller redovisa någon plan för hur eleverna ska kompenseras för detta.

Enligt rektorn finns det inga vikarier att tillgå i kommunen. Det innebär att de lärare som finns på skolan måste gå in och vikariera för varandra. Det får till följd att undervisningen för eleverna i en inte obetydande omfattning inte följer klassernas scheman. Enligt såväl lärare som rektor innebär det att skolan inte kan säkerställa att eleverna får den undervisning de har rätt till.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte till alla elever som har behov av det.

De åtgärdsprogram som skolan upprättar uppfyller inte alltid förordningens krav

Författningsstöd

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Vid dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektor framkommer att det vid Tuolluvaara skola finns ett stort antal elever i behov av särskilt stöd. Skolan har dock under en längre tid inte haft någon specialpedagog. Avsaknad av en specialpedagog medför enligt såväl rektor som lärare att alla elever i behov av särskilt stöd inte alltid kan ges det stöd de har behov av. Vidare har tillsynen visat att alla elever som har svårigheter inte utreds och det upprättas inte alltid åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd.

Enligt rektor och lärare är det meningen att elever i behov av särskilt stöd ska få hjälp genom att lärarna vid skolan ska gå in som resurser i varandras klasser. Till följd av att det inte finns några vikarier att tillgå i kommunen försvinner dock i praktiken dessa resurstimmar då lärarna måste vikariera för varandra. Lärarna uttrycker vidare att det finns tillfällen då det varken finns tid eller kunskap att bemöta dessa elever.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats vid Tuolluvaara skola. Dessa uppfyller dock inte de krav som kan ställas på ett sådant då det inte på ett tydligt sätt framgår vilka behov eleven har eller vilka åtgärder som ska vidtas för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Vidare ska framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I de åtgärdsprogram som skolan redovisat framgår överhuvudtaget inte om någon uppföljning ska ske.

För stöd i utarbetandet av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).